

УДК 352/353].07:005.22:332.146.2:502.131.1
DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.18>

А. П. Лелеченко

кандидат наук з державного управління, доцент,
професор кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом
Національної академії державного управління при Президентові України

РОЛЬ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

На основі аналізу, узагальнення й систематизації наукових джерел висвітлено проблеми та основні напрями реалізації регіональної політики сталого розвитку місцевими органами влади. У статті визначено, що здійснення процесу децентралізації стає необхідною умовою подальшого сталого розвитку та ефективного функціонування територій, оскільки регіональна політика має вдосконалюватись через розширення сфери повноважень регіонів, надання їм економічної самостійності, з метою більш ефективного використання фінансових та природних ресурсів на певній території. Обґрунтовано підхід, згідно з яким сталий розвиток території ототожнюється не тільки з підвищенням економічних показників її розвитку, а й із досягненням високої якості життя населення й позитивною динамікою результатів реалізації екологічних програм на певній території. Установлено, що місцеві органи влади відіграють ключову роль у забезпеченні регіональної політики сталого розвитку шляхом мобілізації всіх наявних та можливих ресурсів, а також розробки і впровадження механізмів їхнього найбільш ефективного використання; розроблення конкретних програм та проєктів сталого розвитку регіону для досягнення запланованого результату; створення сприятливого клімату для розвитку підприємництва, усунення причин, які заважають веденню бізнесу; раціонального використання комунальної власності та коштів місцевих бюджетів як фінансової основи розвитку території. Ці заходи розширюють коло їх повноважень і направлені на використання адміністративних та економічних методів управління; поєднання інтересів держави й конкретного регіону у процесі вироблення управлінських рішень, які приймаються на регіональному рівні з метою забезпечення сталого розвитку регіону. Водночас регіональна економічна політика має бути направлена на системний та комплексний підхід у процесі підготовки і прийняття управлінських рішень, а також на прогнозування і програмування, які визначають кількісні параметри соціально-економічного розвитку, їх місце в міжрегіональному поділі праці, корегують у прогнозованій динаміці регулюючі дії на економічні та соціальні процеси в регіонах.

Ключові слова: сталий розвиток регіону, регіональна політика, органи місцевого самоврядування, децентралізація, регіональний маркетинг, «біорегіоналізм», програми соціально-економічного розвитку регіонів, стратегії розвитку.

Постановка проблеми. Дослідження чинників й умов регіонального розвитку афілійовані до проблем реалізації системи сталого територіального розвитку. В аспекті економічної політики держави парадигма «сталий розвиток регіону» передбачає строго орієнтований динамічний процес послідовних позитивних змін, які забезпечують збалансованість економічного, соціального та екологічного компонентів у межах цього територіального утворення. Становлення моделі сталого розвитку регіонів – незаперечний фактор стабільного соціально-економічного розвитку країни. Держава

в цьому процесі відіграє роль координуючого центру. Тільки у співпраці виробничих структур й органів влади центрального й місцевого рівнів (зокрема органів місцевого самоврядування) можна досягти максимально ефективних результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблематики переходу до сталого розвитку на регіональному та локальному рівнях, зокрема, визначення ролі місцевих органів влади у формуванні регіональної політики сталого розвитку традиційно перебуває у полі зору зарубіжних та вітчизняних науков-

ців: Е. Бертон, А. Воссина, Б. Данилишина, В. Данилова-Данильяна, М. Дженкса, О. Добровольської, З. Герасимчука, В. Коваленка, А. Костіна, М. Кустикова, Н. Моїсеєва, С. Степанова, О. Хлобистова тощо.

Мета статті. Метою поданої статті є дослідження факторів, які впливають на діяльність місцевих органів влади у формуванні регіональної політики сталого розвитку. Для реалізації поставленої мети в роботі було сформувано завдання – визначити проблеми та основні напрями реалізації регіональної політики сталого розвитку місцевими органами влади.

Виклад основного матеріалу. Процес управління соціально-економічним розвитком регіону – це особливий вид діяльності, який здійснюється центральними та місцевими органами виконавчої влади (зокрема органами місцевого самоврядування). Центральні органи виконавчої влади відповідальні за таке: стратегічне втілення стратегій регіонального економічного розвитку; відповідність регіональних програм стратегічному розвитку держави в цілому; забезпечення максимально ефективного використання потенціалу конкретного регіону та держави в цілому. Крім того, завданням центральної влади є регулювання відносин між регіонами та забезпечення виконання загальнодержавних програм на засадах міжрегіонального співробітництва.

Здійснення процесу децентралізації стає необхідною умовою подальшого сталого розвитку та ефективного функціонування територій, оскільки регіональна політика має вдосконалюватись через розширення сфери повноважень регіонів, надання їм економічної самостійності з метою більш ефективного використання фінансових та природних ресурсів на певній території. Водночас місцеві органи влади відіграють триєдину ключову роль у забезпеченні політики сталого розвитку територій, а саме: перша – полягає у формуванні регіональної соціо-еколого-економічної політики, а також вироблення регіональної стратегії. У цій ролі місцеві органи влади здійснюють аналіз стану розвитку економічної, соціальної та екологічної сфер регіону, визначають ключові впливи та формують уяву про майбутні перспективи його сталого розвитку. Друга – передбачає створення сприятливого середовища для мобілізації всіх наявних та можливих ресурсів економічного розвитку, а також розробки і впровадження механізмів їхнього найбільш ефективного вико-

ристання. Третя – полягає в адмініструванні розроблених конкретних програм та проєктів розвитку регіону, виробленні практичних заходів задля досягнення поставлених цілей, а також контролю реалізації цих заходів для отримання запланованого результату.

Сучасний підхід до сталого розвитку території ототожнюється не тільки з підвищенням економічних показників її розвитку, а й із досягненням високої якості рівня життя населення й позитивної динаміки результатів реалізації екологічних програм на певній території. В. Данилов-Данильян виділяє наступні індикатори сталого розвитку із класифікацією за секторами [2]:

1. Група соціальних індикаторів.
2. Група економічних індикаторів.
3. Група екологічних індикаторів.
4. Група інституційних індикаторів.

У цьому ракурсі цінною є думка М. Подпругіна, який акцентує увагу на семи основних блоках сталого розвитку регіонів [6, с. 214–221]:

1. Екологічні фактори, до блоку яких відносяться природно-кліматичні умови й техногенні забруднення. Водночас до техногенних забруднень відносяться не тільки забруднення на території регіону, а й транскордонні забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів тощо, причому не тільки щодо інших держав, а й щодо інших регіонів і територій країни.

2. Фінансово-економічні чинники, до яких варто віднести стабільність бюджету регіону, незалежність від дотацій та трансфертів інших бюджетів; участь регіону в цільових програмах, національних проєктах, стратегіях розвитку; діяльність кредитних установ, страхових та інших компаній, які здійснюють діяльність у регіоні; вплив економічної нестабільності, який спостерігається в цілому в регіоні.

3. Промислово-виробничі фактори, такі як наявність на території регіону потужної виробничої бази; різних мінеральних ресурсів; залежність регіону від монополій, які в ньому створюються.

4. Наявність у регіоні розвинутої інфраструктури. До цього блоку варто віднести такі фактори як наявність і стан регіональної автотрасової та залізничної мережі, аеродромів, річкових і морських портів; телекомунікації; ринкову інфраструктуру регіону.

5. Продовольча безпека регіону охоплює фактори комплексного стану сільського господарства регіону; стан торгової мережі; наявність і розвиток переробних підприємств на території регіо-

ну; діяльність вертикально-інтегрованих комплексів в агропромисловому комплексі регіону.

6. Регіональний маркетинг об'єднує такі чинники як пізнаваність регіону в засобах масової інформації; бренди регіону; національні, регіональні свята, урочистості, організовані і проведені на території регіону.

7. Соціальна сфера, культура, громадська діяльність охоплює групу таких факторів як розвинена соціальна сфера, наукові, освітні установи, наявність кваліфікованих трудових ресурсів і робочих місць, установи культури й мистецтва, заходи, діяльність громадських організацій різного спрямування, міжнародні та міжрелігійні відносини, наявні серед населення регіону.

Умовно в названих семи блоках факторів виділяють [1] три основні групи чинників сталого розвитку, які можуть бути застосовні до певної території:

1. Екологічні чинники (які об'єднують екологічні фактори як такі й фактори продовольчої безпеки території).

2. Фінансово-економічні чинники (які об'єднують економічні, промислово-виробничі, фактори наявності розвинутої інфраструктури та продовольчої безпеки території).

3. Соціально-суспільні чинники (ті, які об'єднують чинники соціальної сфери, культури, громадської діяльності та регіонального маркетингу).

Розглянемо вплив кожного із зазначених чинників на діяльність місцевих органів влади більш детально.

1. На даному етапі особлива роль у забезпеченні сталого розвитку регіону приділяється *екологічним факторам*. У цьому разі представляє інтерес екологічний підхід до зміни сучасних суспільних зв'язків між різними сферами життя, який орієнтований на більш тісний зв'язок із природою й відомий під назвою «біорегіоналізм». Він виходить зі ставлення до біорегіону як області, яка визначається не тільки політичними або адміністративними кордонами, а і природними біологічними й геологічними особливостями [4, с. 5]. Такий підхід, якщо він не веде до неприйнятних політичних та інших наслідків, повинен безумовно враховуватись в екологічній політиці. Регіон має свої політико-адміністративні органи управління. Регіональна влада характеризується здатністю й можливістю робити визначальний вплив на поведінку суспільства за допомогою засобів, котрі знаходяться в розпорядженні держави, мобілі-

зовувати на досягнення поставлених цілей і програм великі маси людей, регулювати відносини між окремими групами громадян соціуму.

Натомість А. Костін розглядає екологічну політику як політику безпеки, зменшення екологічного ризику. Особливу увагу науковець приділяє прийняттю рішень у сфері охорони навколишнього середовища і природокористування [5] як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Незважаючи на наявність декількох акторів в екологічній політиці, саме місцеві органи влади покликані регулювати процеси, які відбуваються в цій сфері, використовуючи метод прийняття рішень (прогнозування, планування, програмування), юридичний підхід (контроль над виконанням законів, які регулюють відносини в екологічній сфері), економічні важелі (стимулювання природоохоронної діяльності підприємств тощо). На наш погляд, екологічна політика регіональної влади в сучасній Україні – це система політичних, економічних, юридичних та інших заходів, котрі вживаються спільно з політичними інститутами і громадянським суспільством з метою переходу на шлях сталого розвитку. Вихідною тезою поданого визначення є цільовий аспект і специфічність сучасної політики у плані її екологізації. Треба визнати, що кризовий стан навколишнього середовища зумовив появу екологічної функції регіональної влади, центральною ланкою якої є формування і здійснення науково-обґрунтованої екологічної політики, спрямованої на збереження й відтворення здорового та безпечного середовища проживання, на вирішення соціально-екологічних конфліктів шляхом поступової екологічної модернізації всіх сфер життєдіяльності суспільства від трансформації базової системи його цінностей, дотримання громадянських прав і свобод і до перебудови промислового виробництва на основі розширюється використання природозберігаючих технологій.

Щодо цього, О. Добровольська зазначає, що регіональна система управління природокористуванням має керовану й керуючу складники. Одна з них являє собою сукупність контролюючих органів на рівні регіону (області), а друга – об'єкт управління (підприємства й організації, діяльність яких впливає на стан навколишнього середовища й ефективність використання природних ресурсів регіону). Найважливішими з функцій цієї системи необхідно вважати такі: управління комплексним використанням сировинних ресурсів; екологізацію виробни-

цтва; раціоналізацію процесу утилізації твердих побутових відходів; поліпшення екологічної обстановки; досягнення еколого-соціально-економічної ефективності регіонального розвитку. Регіональні системи управління природокористуванням й охороною навколишнього природного середовища повинні розроблятися для кожної конкретної території, відповідно до властивих їй цільових пріоритетів у сфері раціонального природокористування, затвердженими законодавчими органами і відповідними органами місцевого самоврядування. Тільки в цьому разі нові структури управління зможуть ефективно реалізувати моделі екологічно безпечного і сталого розвитку регіонів [3, с. 125].

Відповідно, вдосконалення системи управління природокористуванням на регіональному рівні переслідує управлінські цілі, спрямовані на вирішення проблем гарантування екологічної безпеки регіонів, серед яких [3, с. 132–133] такі:

- розробка відповідної регіональної екологічної політики з підтримки екологічно проблемних регіонів;

- здійснення технічного переоснащення виробничого потенціалу регіону на основі впровадження новітніх наукових досягнень, безвідходних технологій та екологічно безпечних технологічних процесів;

- здійснення ефективного контролю об'єктів проєктування, будівництва й функціонування підприємств промисловості, енергетики, транспорту, сільського господарства регіону з метою управління техногенним навантаженням, раціональним використанням природних ресурсів;

- упровадження нових форм господарювання в регіоні з урахуванням екологічних норм;

- унесення змін до системи оподаткування з метою раціоналізації природокористування;

- удосконалення міжрегіональних зв'язків із метою концентрації спільних зусиль для збереження навколишнього середовища, запобігання трансграничного забруднення, ліквідації техногенних аварій;

- раціоналізація регіональних заходів щодо забезпечення поліпшення якості питної води. Зниження забрудненості екосистем басейнів Чорного й Азовського морів і прибережних територій;

- юридичне забезпечення прав громадян «на сприятливе навколишнє середовище й достовірну інформацію про її стан; на безпосередню участь громадян у прийнятті рішень, які стосуються стану навколишнього середовища;

на відшкодування збитків, заподіяних здоров'ю або майну екологічним правопорушенням;

- екологічна освіта та виховання;

- науково-технічне та інформаційне забезпечення охорони навколишнього середовища шляхом створення в регіонах екологічних сайтів.

2. *Регіональна соціальна політика* полягає в забезпеченні умов для підвищення добробуту населення, яке проживає на певній території, відтворенні соціальних гарантій у частині формування економічних стимулів із метою участі їх у суспільному виробництві на цій же території. Соціальна політика повинна враховувати регіональні аспекти, властиві соціальній сфері. Зокрема, генеральною метою регіональної політики в цій сфері є забезпечення соціального розвитку території з урахуванням сучасних тенденцій функціонування економіки й соціальної сфери та її специфіки для досягнення високого рівня здоров'я, якості життя та добробуту населення. Ця мета декомпозиціюється на такі цілі:

- регулювання демографічних процесів (народжуваності, смертності, міграції, тривалості життя, природний приріст населення тощо);

- забезпечення соціальних стандартів рівня життя й соціального захисту населення в регіоні;

- запобігання зубожінню населення, стримування процесу розшарування населення (поляризації) на бідних і багатих, підтримання гідного рівня життя населення, особливо у малорозвинутих регіонах;

- соціальний захист малозабезпечених і непрацездатних громадян.

- скорочення безробіття й мінімізація її наслідків, збереження стабільності у сфері зайнятості;

- розвиток і вдосконалення системи освіти й підготовки кадрів;

- художньо-естетична освіта й обслуговування, розвиток духовності населення;

- забезпечення участі органів місцевого самоврядування в розвитку муніципальної соціальної сфери.

Такі цільові установки визначають систему завдань регіональної соціальної політики. Першочерговими з них є такі: створення умов для зростання добробуту й підвищення рівня життя людей; підвищення рівня зайнятості населення; забезпечення соціального захисту населення; формування регіональних соціально-інфраструктурних комплексів; забезпечення громадської безпеки та правопорядку; вдосконалення соціального розвитку регіонів.

Проведений аналіз дозволив виділити основні напрями регіональної соціальної політики:

– *в області доходів*: забезпечення стабільних умов для виплати заробітних плат, пенсій, допомог та інших грошових доходів громадян; підвищення рівня життя; створення сприятливих економічних умов для зростання доходів населення;

– *у сфері зайнятості*: створення стабільних умов у трудовій сфері: забезпечення працівників, які вивільняються, робочими місцями, організація професійної підготовки та перепідготовки кадрів, захист трудових прав.

Соціальна політика регіону реалізується через механізм державних програм соціального забезпечення й систему соціальних послуг. Найважливішою частиною регіональної програми соціального забезпечення є соціальне страхування. Соціальне страхування поширюється на осіб, які мали протягом якогось часу постійну роботу і втратили дохід у зв'язку із хворобою, безробіттям, пенсійним віком. Система соціального страхування компенсує цій частині населення втрату доходу з фонду соціального страхування. Важливим напрямом регіональної соціальної політики є розвиток сфери соціальних послуг. Основним завданням у цій сфері є забезпечення доступності безкоштовних (освіта, охорона здоров'я, культура тощо) і платних (житлово-комунальне господарство, торгівля, харчування тощо) послуг. Система соціальних послуг (охорона здоров'я, освіта, професійна підготовка, служба зайнятості) спираються на державний сектор галузей соціальної інфраструктури, хоча в кожній із них є і приватні підприємства, держава бере участь у фінансуванні, виробництві й розподілі соціальних послуг, збільшуючи тим самим їх доступність населенню.

3. *Регіональна економічна політика*. Підвищення ролі органів місцевої влади у формуванні регіональної політики сталого розвитку є однією з передумов забезпечення стійкого економічного зростання в державі. Раціональне формування такої політики дозволить покращити економічний та соціальний стан територіальних громад. У перспективі центральний уряд країни повинен мати менший вплив на формування регіональної економічної політики, створення програм розвитку та їх фінансування. Це питання особливо актуалізується сьогодні, коли відбувається зміщення фокусу тяжкості економічних перетворень на рівень регіональної еко-

номіки й посилення їх ролі в реалізації економічної політики держави [7].

Екстраполюючи запропоновані науковцями [3; 4; 5; 7] концептуальні позиції щодо кожного із зазначених чинників на діяльність місцевих органів влади, встановлено, що методологічний обертон дослідження регіональної економічної політики має бути направлений на:

1) системний, комплексний підхід у процесі підготовки і прийняття управлінських рішень. Він передбачає: теоретико-пізнавальну роботу (тобто аналіз поточної ситуації, ідентифікацію проблем у регіональному масштабі), постановку конкретних цілей (завдань), організаційно-виконавську діяльність тощо;

2) прогнозування: припускає ретельний аналіз минулого досвіду, вивчення даних економічної, соціальної, медичної статистики, врахування громадської думки, експертних оцінок, зіставлення альтернативних варіантів можливого суспільного розвитку;

3) програмування: розробка комплексних цільових галузевих програм, спрямованих на соціальний захист населення. Серед форм реалізації регіональної політики особливе місце необхідно відвести розробці та здійсненню цільових програм соціально-економічного розвитку регіонів. Прогнозування і програмування дозволяє визначити кількісні параметри соціально-економічного розвитку, їх місце в міжрегіональному поділі праці, скорегувати у прогнозованій динаміці регулюючі дії на економічні та соціальні процеси в регіонах.

В умовах сьогодення актуалізуються проблеми пошуку ефективних стратегій розвитку регіональних економічних систем, побудови адаптованих моделей сталого регіонального розвитку в межах економічної політики забезпечення господарської динаміки регіонів. Це викликає необхідність інкорпорації до складу детермінант сталого регіонального розвитку таких заходів [7, с. 6–7]: аналізу наявних і прогнозування майбутніх потреб зовнішніх споживачів регіону, визначення цільових параметрів регіональних ринків; формування основних напрямів оптимального розвитку, які відповідають потребам основних зацікавлених груп регіональних суб'єктів; розробки місії регіонального розвитку та цільових індикаторів; розробки стратегій розвитку регіону, зважаючи на поставлені цілі, а також спеціалізованих інвестиційних стратегій, спрямованих на досягнення оптимальних ринкових параметрів; формування

сценаріїв реалізації альтернативних стратегій та базового портфеля заходів щодо їх практичної реалізації; визначення критеріїв ефективності стратегій регіонального розвитку; моніторингу та коригування обраних стратегій сталого регіонального розвитку.

Комплексний характер цих заходів сприяє вдосконаленню діяльності місцевих органів влади в контексті вирішення проблем населення на регіональному рівні, призводить до підвищення рівня умов життя жителів регіону шляхом досягнення збалансованості соціально-економічного та екологічного розвитку, здійснюваного на основі раціонального використання всього ресурсного потенціалу регіону, зокрема географічні особливості території, розвиток економіки, стан наявної інфраструктури та характер промислового виробництва. У цьому контексті вирішальна роль місцевих органів влади має бути направлена на створення сприятливого клімату для розвитку підприємництва, усунення причин, які заважають веденню бізнесу; раціональне використання комунальної власності та коштів місцевих бюджетів; належне управління державним сектором економіки, розташованим на території регіону; забезпечення інформацією бізнесових структур та територіальних громад щодо економічних можливостей регіону, зміни регулюючих функцій державних і місцевих органів влади, нових ресурсних можливостей території тощо.

Висновки і пропозиції. Таким чином, кінцевою метою органів місцевої влади щодо формування регіональної політики сталого розвитку має стати розроблення та реалізація програм соціально-економічного розвитку регіону, які передбачають підвищення життєвого рівня місцевого населення, ефективного використання природно-ресурсного, виробничого і трудового потенціалу території, а також оптимальний територіальний розподіл праці. Зважаючи на це, розширюється коло їх повноважень. Насамперед ідеться про використання адміністративних та економічних методів управління; поєднання інтересів держави й конкретного регіону у процесі вироблення управлінських рішень, які приймаються на регіональному рівні; регулювання та (за необхідності) дерегулювання економічними процесами з метою

забезпечення сталого розвитку регіону. Водночас у подальшому, управлінська структура регіону має формуватися за принципом субсидіарності, коли органи вищого рівня виконували б лише ті функції, які не в змозі виконати органи управління нижчого рівня. Основним завданням регіональної регуляторної політики є досягнення найкращих показників регіонального економічного розвитку за умови найбільш ефективного використання ресурсів та збереження навколишнього середовища.

Список використаної літератури:

1. Воссина А., Кустикова М. Экологические, экономические и социальные аспекты функционирования отечественных градообразующих предприятий как фактор устойчивого развития территорий. *Научный журнал НИУ ИТМО. Серия «Экономика и экологический менеджмент»*. 2015. № 1. URL: file:///C:/Users/Admin/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/ekologicheskie-ekonomicheskie-i-sotsialn-e-aspekt-funktsionirovaniya-otchestvenn-h-gradoobrazuyushih-predpriyatiy-fa%20(1).pdf. (дата звернення : 02.03.2020 р.).
2. Данилов-Данильян В., Лосев К. Экологический вызов и устойчивое развитие : учебное пособие. Москва : Прогресс-Традиция, 2000. С. 196.
3. Добровольська О. Інтегральний підхід щодо вдосконалення регіональної системи управління природокористуванням. *Учені записки ТНУ. Серія: Економіка та управління*. 2011. Т. 24(63). № 4. С. 120–135.
4. Коваленко В., Костин А., Моисеев Н., Степанов С. Экологическая безопасность и концепция эколога-политологического образования в России. *Вестник Московского университета*. Сер. 12. 1993. № 4. С. 5.
5. Костин А. Экополитология и глобалистика : учебное пособие для студентов вузов. Москва, 2005.
6. Подпругин М. Устойчивое развитие региона: понятие, основные подходы и факторы. *Российское предпринимательство*. 2012. № 24 (222). С. 214–221.
7. Прокопенко З. Система устойчивого регионального развития и основы её формирования: концептуальный аспект. *Интернет-журнал «НАУКОВЕДЕНИЕ»*. 2017. Том 9. № 6. URL: <https://naukovedenie.ru/PDF/36EVN617.pdf>. (дата звернення : 04.03.2020 р.).

Lelechenko A. P. The role of local authorities in providing management of sustainable development of region

In this article there are highlighted the main problems and directions of implementation regional policy of sustainable development by local authorities on the basis of analysis, generalization and systematization of scientific sources.

The article determines the implementation of decentralization process is a prerequisite for the further sustainable development and efficient functioning of territories. Regional policy needs to be improving by expanding the powers of the regions, giving them economic autonomy, in order to make better use of financial and natural resources in a certain territory. The sustainable development of the territory is identified not only with the increase of economic indicators of its development, but also with the achievement of high quality of life the population and positive dynamics of results in implementation of environmental programs at the territory. It is substantiated that local authorities play a threefold key role in ensuring the policy of sustainable development of territories. It has been established that local authorities play an important role in ensuring a regional sustainable development policy by mobilizing all available and possible resources, as well as developing and implementing mechanisms for their most effective use; development of specific programs and projects for sustainable development of region in order to achieve the planned result; creation of a favourable climate for the development of entrepreneurship, elimination of reasons that impede business; rational use of municipal property and local budgets as a financial basis for the development of territory. These measures extend the scope of their powers and aim to use administrative and economic management methods; combining the interests of the state and the specific region in the development of management decisions that are made at the regional level in order to ensure for the sustainable development of region. It is proved that regional economic policy should aim at: systematic, integrated approach in the process of preparation and decision-making, as well as forecasting and programming, which determine the quantitative parameters of socio-economic development, their place in the inter-regional division of labour, adjusting in the forecast dynamics actions on economic and social processes in the regions

Key words: *sustainable development of the region, regional policy, local authorities, decentralization, regional marketing, "bioregionalism", programs of socio-economic development of regions, development strategies.*